

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udvalgte digte

Citation: Ewald, Johannes: "Udvalgte digte", i Ewald, Johannes: *Udvalgte digte*, udg. af Esther Kielberg ; Kim Ravn , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1999, s. 264. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-ewald02dkval-shoot-idm140323880698784.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte digte

Natte-Tanker

Trykt efter SS bd. 5, s. 87-89, hvis tekstgrundlag er NkS 489e fol, nr. XIII, 3r-4r. Datering: if. A. D.Jørgensen 1772 el. 1773. Trykt i *Lieb.* bd.2, s. 49-50.

116

Natte-Tanker: allusion til Edward Youngs digtcyklus »The Complaint, or Night Thoughts on Life, Death, and Immortality« (1742-45). Tiden på det utrykte digt er ikke Ewalds, men skyldes Chr. Thaarup, der udførte det tekstkritiske forarbejde til *Lieb.* Liebenberg antager, at digtet er skrevet omtrent samtidig med »Over Johannes Kinast«, dvs. jan. eller feb. 1773 (bd. 2, s. 241). - *Itourn'd (...) heart*: ortografisk ukorrekt citat fra det afsluttende brev nr. IV i den eng. digter Alexander Popes *An Essay on Man. Addressed to a Friend* (1733-34). C. C. Lous' oversættelse (i *Pope's Forsøg om Mennesket*, 2. opl. 1776, s. 80) lyder (idet digteren henvender sig til en ven): »At jeg den tonefulde Konst, ved dig tilskyndet, vendte / Fra Lyd til Ting, fra Phantasie til Hierte og til Siel«. - *Armod*: den fattige; personificeret begreb i lighed med *Flid* og *Dyder*. - *Trættens Træl*: den, der ikke kan lade være med at yppe kiv. - *Vold*: den voldelige. - *og sig*: og sig selv.

117

Mosens blege Meteor: om lygtemænd (jf. n.t.s. 91). - *Og ved den røde Ild som dantser*: rettet i ms. fra »Og røde Stjerners Glimt, som hoppe«. - *Nattens (...) Flor*: mørket. - *Haaret kryber*: håret rejser sig. - *Naar Uglen Skriger om (...) Adspreder ey ...*: Tilføjelserne i parentes skyldes SS, jf. efterskriften, s. 216-17. På grundlag af Ewalds utrykte varianter samt 3. strofe af »Over Johannes Kinast« (s. 118) og kladde hertil bringer *Lieb.* (bd. 2, s. 50) følgende version ved Chr. Thaarup af de to sidste strofer:

Naar Mørkets Fyrster forestille
Ret løierlige Spøgelsler,
For til et Tidsfordriv at drille
De taabelige Mennesker;
Naar Uglen skriger om For[træd,]
Og Dødens lodne Spaa[mænd tude:]
Da kommer Haabet til [min Pude,]
Og Livet til mit Hvfilested.]
265 Thi den, som Phoebus tilig I [ærte]
Sin underlige Harm[onie,]
Hans varme, fulde[, store Hierte]
Udbrede Himlene sig [i;]
Hans Siæl omspænder Sol[ene,]
Hans stærke Tanke [griber Tiden,]
Og nu og da, og [før og siden]
Adspreder ei [hans Følelse.]

Uglen: if. folketroen en ulykkesfugl. - *Dødens lodne Spaa-(Mænd)*: ulvene. - *Phoebus*: Phoibos gr. lysende; navn for kunstens gud Apollon som solgud. - *underlige*: underfulde. - *Adspreder*: se n.t.s. 38, *Adspredelser*.